

Tandvårdsprodukter, utfodring och upplevd tandhälsa hos små hundraser

En enkätstudie bland hundägare

Mim Larsson Lycke

Självständigt arbete i djuromvårdnad • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Djursjukskötarprogrammet
Uppsala 2026

Tandvårdsprodukter, utfodring och upplevd tandhälsa hos små hundraser. En enkätstudie bland hundägare

Dental care products, feeding practices, and perceived oral health in small dog breeds: A survey study among dog owners

Mim Larsson Lycke

Handledare: Hanna Lindqvist, SLU, Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Examinator: Karolina Brunius Enlund, SLU, Institutionen för kliniska vetenskaper

Omfattning: 15 hp
Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E
Kurstitel: Självständigt arbete i djuromvårdnad
Kurskod: EX0994
Program/utbildning: Djursjukskötprogrammet
Kursansvarig inst.: Institutionen för kliniska vetenskaper
Utgivningsort: Uppsala
Utgivningsår: 2026

Nyckelord: Munhälsa, plack, tandsten, parodontal sjukdom, tandvård, veterinärmedicinsk tandvård, tandvårdsfoder

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Djuromvårdnad

Sammanfattning

Parodontala sjukdomar är mycket vanligt förekommande hos hund och utgör en av de vanligaste sjukdomarna hos våra sällskapshundar. Trots detta är följsamheten till daglig tandborstning låg, studier visar att endast omkring 4 % av hundägare utför daglig tandborstning. Denna låga följsamhet till den så kallade ”gold standard”-metoden har bidragit till ett ökat intresse för alternativa och mer passiva metoder för att förbättra munhälsan såsom tandvårdsfoder, tillskott, tuggprodukter och ben.

Syftet med denna studie var att undersöka vilka foder och tandvårdsprodukter som användes av ägare till små hundar under 10 kg samt hur dessa produkter upplevs fungera i relation till vetenskaplig evidens.

Studien genomfördes som en enkätstudie riktad till småhundsägare med minst en hund under 10 kg. Totalt analyserades 269 fullständiga enkätsvar.

Resultaten visade att de vanligaste använda tandvårdsprodukterna var dentaltugg och i viss mån även tuggleksaker som marknadsförs för att förbättra munhälsan, dock tyckte inte ägarna att dessa produkter hade någon markant effekt på munhälsan. Algpulver och klorhexidingel var de namngivna produkterna som upplevdes ha bäst effekt trots varierat vetenskapligt stöd. Studien visade också att 17% borstade tänderna på sina hundar nästintill dagligen vilket är långt över vad som har setts i vissa tidigare studier.

Slutsatsen är att småhundsägare använder en del kommersiella tandvårdsprodukter och att upplevd effekt inte alltid överensstämmer med vetenskaplig evidens. Studien belyser behovet av fortsatt forskning samt vikten av evidensbaserad rådgivning inom veterinärmedicin.

Abstract

Periodontal disease is very common in dogs and represents one of the most common diseases affecting our pets. Despite this, compliance with daily tooth brushing remains low with studies showing that only around 4% of dog owners maintain daily tooth brushing. This low compliance to the so-called “gold standard” method has contributed to an increased interest in alternative and more passive methods to improve oral health such as dental diets, supplements, chew products and bones.

The aim of this study was to investigate which dental care products are used by owners of small dogs less than 10 kg and how these products are perceived in relation to scientific evidence.

The study was conducted as a questionnaire-based survey targeting owners of small dogs with at least one dog under 10 kg. A total of 269 responses were analysed.

The results showed that the most used dental care products were dentalsticks and to some extent chew toys marketed for oral health improvement. However, owners generally did not perceive these products to have a notable effect on oral health. Algalpowder and chlorhexidine gel were the named products reported to have the best perceived effect, despite mixed scientific evidence supporting some of these products. The study also showed that 17% of respondents brushed their dogs teeth's almost daily, which is considerably higher than reported in some previous studies.

The conclusion is that owners of small dogs use dental care products to some extent and that perceived effectiveness does not always correspond to scientific evidence. The study highlights the need for further research and the importance of evidence-based recommendations in veterinary medicine.

Keywords: calculus, dental diets, oral health, periodontal disease, plaque, veterinary dentistry

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	7
Figurförteckning.....	8
1. Inledning	9
2. Syfte och frågeställning	10
3. Bakgrund	11
3.1 Parodontala sjukdomar	11
3.2 Tandborstning	12
3.3 Fodrets betydelse.....	12
3.4 Tandvårdsprodukter.....	13
3.4.1 Dentaltugg och tandgodis	13
3.4.2 Tandfoder.....	13
3.4.3 Tandpulver – Algpulver.....	14
3.4.4 Leksaker	14
3.4.5 Ben och naturliga tugg.....	15
3.4.6 Klorhexidin gel	15
3.4.7 Övriga produkter	15
4. Material och metod	16
4.1 Enkät.....	16
4.2 Databearbetning.....	17
4.3 Litteratur	17
5. Resultat	18
5.1 Enkät.....	18
5.1.1 Respondenter	18
5.1.2 Om djurägaren.....	18
5.1.3 Om hundarna	19
5.1.4 Foder och tugg.....	21
5.2 Jämförelser	24
6. Diskussion	28
7. Konklusion.....	35
Referenser.....	36
AI-Utlåtande	40
Tack	41
Bilaga 1.....	42

Tabellförteckning

Tabell 1. Facebookgrupp som enkäten delades i samt antalet medlemmar.	17
Tabell 2. Huvudsakliga fodertypen för hundarna i studien under de senaste 6 månaderna (n=269).....	23
Tabell 3. Visar hur ofta hundarna fick specificerade tandvårdsprodukter (n=269)	23
Tabell 4. Ägarnas upplevda effekt av tandvårdsprodukterna (n=269).....	24

Figurförteckning

Figur 1 Respondenternas svar på frågan om sin egen ålder (n=269)	18
Figur 2. Respondenternas svar på frågan om hundens ålder (n=269).. Fel! Bokmärket är inte definierat.	
Figur 3. Respondenternas uppskattning av sin hunds tandstatus mellan 1 och 6 där 6 är den bästa möjliga och 1 är behov av veterinärvård inom en snar framtid (n=269).....	21
Figur 4. Hur ofta har respondenterna borstat tänderna på sina hundar den senaste månaden	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Figur 5. Hur ofta hundarna fick olika former av ben.....	25
Figur 6. Endast svar från respondenter från rasklubben samt sociala medier på frågan "Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid"	25
Figur 7 . Endast svar från de som utfodrar sina hundar med torrfoder, våtfoder, kommersiellt BARF, Hemlagat BARF, annat "Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid"	27
Figur 8. Svar utifrån hundarnas vikt på frågan "Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid"	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Figur 9. Svar utifrån hur ofta ägarna borstar sina hundars tänder på frågan "Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid" ..	27

1. Inledning

God munhälsa är en viktig del av det allmänna välbefinnandet hos hundar och de flesta hundägare har idag hört att de bör utföra profylaktisk tandvård hemma. Många har hört detta från böcker, tidningar och internet, samt fyra av tio har hört från veterinärer och djursjukskötare som nio av tio rekommenderar tandborstning (Enlund et al. 2020). Trots att många hundägare är medvetna om vikten av tandvård i hemmet är det endast cirka 20 % som rapporterar att de en gång i veckan eller oftare, utför tandborstning på sina djur (Enlund et al. 2020). Att förebygga dålig tandhälsa är inte bara viktigt för hundars välbefinnande utan kan också bidra till lägre veterinärkostnader (Enlund et al. 2020). Trots detta är parodontala sjukdomar ett vanligt problem inom veterinärmedicin och en stor del av dagens hundar lider av någon form av tandhälsoproblem (Wallis & Holcombe 2020).

Studier visar att en stor andel hundägare föredrar att använda ett mer passivt sätt att förbättra munhälsan hos sina husdjur i stället för daglig tandborstning (Enlund et al. 2020). Tidigare forskning visar att utfodring med särskilda tandvårdsprodukter kan förbättra munhälsan genom att påverka mikrobiotan i det supragingivala placket (Ruparell 2020). Även andra studier, bland annat en studie av Logan et al. (2002) visade att tandfoder hade positiv effekt på munhälsan hos hundar via fodrets textur, resultaten visade minskning av både plack och gingivit. Utöver specifika tandvårdsprodukter har även hundens vardagliga kost visat sig kunna påverka tandhälsan, Oba et al. (2022) påvisade till exempel ett samband mellan utfodringstyp och munhälsa, där torrfoder ansågs vara bättre än våtfoder.

Alla hundägare har inte utbildning inom djursjukvård och det är inte alltid enkelt att avgöra vilka åtgärder som verkligen förbättrar munhälsan. Valet av metod för att förebygga dålig munhälsa kan troligtvis påverkas av flera faktorer där några exempel är tidsbrist, hundens stressnivå samt marknadsföring och trender. Även om flera studier visar positiva effekter av tandfoder och andra profylaktiska produkter på plack och gingivit (Logan et al. 2002; Ruparell 2020), är det i mindre utsträckning dokumenterat hur ägarna själva uppfattar förbättringen i hundens munhälsa.

Med detta som utgångspunkt är det av intresse att undersöka vilka produkter som används, samt hur hundägare upplever effekten av dessa. Denna kunskap kan hjälpa veterinärer och djursjukskötare rekommendera evidensbaserade metoder för att förbättra hundars munhälsa som ägarna faktiskt kommer att använda och utföra.

2. Syfte och frågeställning

Syftet med detta kandidatarbete inom djuromvårdnad är att sammanställa forskning om effektiva sätt att förbättra tandhälsa hos hund samt att undersöka hur ägare till små hundar använder och upplever effekten av produkter som marknadsförs för att förbättra hundars munhälsa.

Frågeställningar

- I vilken grad använder ägare till små hundar tandvårdsprodukter och foder som marknadsförs som bra för munhälsan, samt vilket tillskott är vanligast?
- Vilka samband finns det mellan ägarnas upplevda bedömning av hundarnas munstatus och vilken typ av foder som de utfodrar med?
- Finns vetenskapliga bevis på effektivitet hos de vanligaste valda tandvårdsprodukterna?
- Upplever djurägare att tandvårdsprodukter har effekt på hund?

3. Bakgrund

På senare år har intresset ökat för diverse tandvårdsprodukter (Carroll et al. 2020). Studier visar dock att tandvårdsprodukter kan ha varierande effekt, vissa tandvårdsprodukter verkar ha förmåga att reducera bland annat plack vilket har en positiv inverkan för att förebygga parodontala sjukdomar, men effekten kan variera mellan tandvårdsprodukter (Carroll et al. 2020).

3.1 Parodontala sjukdomar

Parodontal sjukdom är ett samlingsnamn för gingivit som är inflammation i tandköttet, samt parodontit som är inflammation i tandens stödjevävnader, vilka är gingiva, cement, alveolarben och parodontalligament (WSAVA 2020).

Parodontal sjukdom är den vanligaste orala sjukdomen hos hund och ökar med stigande ålder, majoriteten av dagens hundar visar tecken på någon parodontal sjukdom och små raser är predisponerade (WSAVA 2020). Samma källa verifierar också att den initierande orsaken till utvecklingen av parodontala sjukdomar är att subgingvalt plack inte avlägsnas. Plack är en biofilm bestående av bakterier, glykoproteiner från saliv och extracellulära polysackarider (WSAVA 2020). Samma källa beskriver även att tandsten uppstår när plack mineraliseras genom interaktion med saliv och bildar hårda beläggningar på tandytan. Litteraturen är överens om att ansamling av plack och tandsten utgör en stor riskfaktor för att utveckla parodontala sjukdomar (Wallis & Holcombe 2020; O'Flynn et al. 2026).

Gingivit utgör det initiala stadiet av en parodontal sjukdom och är vid adekvat plackkontroll reversibelt, uteblivet avlägsnande av dentalt plack medför dock risk för progression till parodontit vilket är ett tillstånd som endast är partiellt reversibelt och kan leda till förlust av alveolärt ben samt tandförlust (Wallis & Holcombe 2020). Även om alveolärt ben inte kan återbildas så kan behandling samt profylaktisk tandvård sakta ner sjukdomsförloppet (WSAVA 2020)

Parodontala sjukdomar kan, förutom att orsaka skada i munhålan även vara kopplade till systemiska sjukdomar, vilket kan förklaras av att inflammatoriska ämnen sprids via blodbanan (Pavlica et al. 2008). WSAVA (2020) nämner att ett flertal studier har visat associationer mellan parodontal sjukdom och förändringar i bland annat hjärta, lever och njurar hos hundar.

Små raser löper större risk att drabbas av parodontala sjukdomar (WSAVA 2020). I litteraturöversikten av Wallis & Holcombe (2020) diskuteras att små hundraser löper ökad risk för att utveckla trånga bett där plack kan samlas lättare och ökar risken för parodontala sjukdomar. Studier har visat att gingivan och det alveolära benet är betydligt tunnare hos små raser och att tunnare gingiva ökar risken för parodontala sjukdomar (Kyllar et al. 2013). Även ökande ålder är en stor riskfaktor (Wallis & Holcombe 2020; WSAVA 2020).

3.2 Tandborstning

Flera kontrollerade studier på hund har visat att frekvensen av tandborstning påverkar ackumuleringen av plack och tandsten samt graden av gingival inflammation (Harvey et al. 2005; Rooney et al. 2021). En studie av Harvey et al. (2005) kom fram till att daglig borstning med tandborste resulterade i 37 % mindre plack medan borstning varannan vecka inte gav någon signifikant effekt. Samma studie visade 80 % lägre uppkomst av tandsten vid daglig borstning samt 62 % mindre uppkomst av gingivit. Daglig tandborstning anses som "the gold standard" (Harvey 2005). Trots att tandborstning klassas som "the gold standard", visar studier på att följsamheten till daglig tandborstning är så låg som 4 % (Enlund et al. 2020).

3.3 Utfodringens betydelse

Kosthållning har diskuterats som en möjlig faktor som kan påverka tandhälsan hos hund. WSAVA (2020) framhåller dock att det vetenskapliga stödet för att vanligt torrfoder i sig förebygger parodontal sjukdom hos hund är begränsat och den dokumenterade effekten främst gäller särskilt utformade tandvårdsfoder (WSAVA, 2020). WSAVA beskriver även att det är en vanlig missuppfattning att vanligt torrfoder ger tillräcklig mekanisk rengöring av tänderna för att förebygga plack och tandsten. Standardtorrfoder bryts ofta sönder redan vid tandens kusp, vilket medför att rengöringseffekten vid gingivalranden där plackkontroll är som viktigast blir begränsad. En studie av Oba et al. (2022) hävdar att den mekaniska bearbetningen som blir av torrfoder ger viss minskning av plack och därigenom förekomsten av gingivit. Resultaten i litteraturen är dock inte entydiga. Wallis et al. (2025) kom fram till att även om bakteriefloran förändrades av torrfoder fanns det inga direkta bevis på att torrfoder var bättre än våtfoder för att förbättra hundarnas munhälsa. I en studie av Enlund et al. (2022) upplevde vissa ägare att torrfoder till och med skulle kunna vara skadligt för sina hundars munhälsa. Det finns även studier som visat att hemlagad kost är associerad med sämre munhälsa jämfört med kommersiellt foder (WSAVA 2020).

3.4 Tandvårdsprodukter

3.4.1 Dentaltugg och tandgodis

Det finns ett stort utbud av dentaltugg och tandvårdsgodis på marknaden, en sökning via sökmotorn Google på ordet ”dentaltugg hund” 2026-05-29 resulterade i 29 olika produkter där produkterna marknadsförs genom betalda annonser.

Tuggproduktens utformning anses påverka både tuggtiden och kontakten mot tandytan, vilket troligtvis kan bidra till mekanisk reducering av plack och tandsten (WSAVA, 2020). Enligt WSAVA har passiva metoder i form av tuggprodukter främst effekt på kindtänderna, medan incisiver och canintänder generellt rengörs i mindre utsträckning då hunden oftast tuggar med kindtänderna.

Studier har visat att dentala tuggprodukter kan till viss grad bidra till att minska plack, tandsten och gingival inflammation hos hundar (Mateo et al. 2020; Ruparell et al. 2020). Dock med varierande resultat och flertalet författare är överens om att ytterligare forskning och utveckling behövs (Holcombe et al. 2014; Mateo et al. 2020). Flera produkter innehåller även tillsatta ämnen såsom pyrofosfater, zinksulfat eller vitamin C, vilket setts i flertalet studier bland annat på humansidan ge en positiv effekt på munhälsan (Hellström. & Ramberg. 2014; Hong et al. 2020; Dethlefs-Canto et al. 2025). Det vetenskapliga stödet varierar mellan olika produkter, dock är många av produkterna som finns på den svenska marknaden godkända av The Veterinary Oral Health Council (VOHC) (VOHC u.å). VOHC är en oberoende organisation som utvärderar den dokumenterade effekten av tandvårdsprodukter för hund och katt. För att en produkt ska bli VOHC godkänd och därmed använda VOHCs logga krävs det bland annat att produkten i kontrollerade studier visar statistiskt signifikant reduktion av plack eller tandsten jämfört med kontrollgrupp (VOHC u.å).

3.4.2 Tandvårdsfoder

Flera fodertillverkare producerar idag specifika foder som marknadsförs med syftet att förbättra hundars tandhälsa (Vetzoo u.å.). Majoriteten av dessa produkter är utformade för att öka den mekaniska rengöringen av tandytan. Detta uppnås bland annat genom större foderkulor och en struktur som främjar tuggning, vilket i sin tur ökar kontakten mellan fodret och tandens yta (WSAVA 2020).

Logan et al. (2002) genomförde en studie där hundar utfodrades med ett specifikt utvecklat tandvårdsfoder som var utformat för att minska plackbildning genom form och genom sammansättning. I studien utfodrades en kontrollgrupp med ett vanligt hundfoder. Efter en studieperiod på 25 veckor observerades en tydlig skillnad mellan grupperna där hundarna som utfodrades med tandvårdsfoder uppvisade en lägre förekomst av plack jämfört med kontrollgruppen. Som beskrivet tidigare så har flertalet studier visat att tandborstning är den mest effektiva metoden för plackkontroll hos hund (Harvey et al. 2005; Rooney et al. 2021). Logan et al. (2002) föreslår därför inte att tandfoder bör ersätta tandborstning utan lyfter fram tandfoder som ett möjligt komplement till den låga följsamheten till regelbunden tandborstning hos hundägare.

3.4.3 Algpulver

Algpulver utgörs oftast av tillskott baserade på *Ascophyllum nodosum* (Swedencare u.å). *A. nodosum* är en långlivad och beständig brunalg med långa bandformade bål (Algaebase 2024). *A. nodosum*, förekommer främst i nordostatlanten (Van der Loos 2023). I en studie av Gawor et al. (2021) visades en förbättring i plack och tandsten jämfört med kontrollgruppen. Studien diskuterade att användning av *A. nodosum* till hund eventuellt kan vara associerad till lägre nivåer av vissa salivkomponenter som är kopplade till plackbildning. Författarna poängterar dock att ytterligare forskning krävs för att klarlägga de biologiska mekanismer som ligger bakom dessa observerade förändringar.

Tillskott av *A. nodosum* har även testats inom humantandvård, Van Dijken et al. (2015) testade i en randomiserad studie med fler än 60 vuxna personer med måttlig till uttalad tandsten hur två kapslar innehållande *A. nodosum* dagligen gav någon form av effekt. Deltagarna fick antingen kapslar innehållande *A. nodosum* eller verkningslösa placebo kapslar. I studien noterades att tillskotten i kombination med vardaglig munhygien det vill säga borstning av tänder två gånger per dygn och viss annan användning av munhygienprodukter såsom till exempel munskölj ledde till minskning av tandsten, plack och blödningar från gingiva jämfört med gruppen som fick placebokapslarna (Van Dijken et al. 2015).

3.4.4 Leksaker

Det finns även leksaker som marknadsförs med påståenden om att de kan bidra till förbättrad munhälsa genom att öka tuggtiden och mekaniskt rengöra hundens tänder (Kongcompany u.å). Enligt Roudebush et al. (2005) är det vetenskapliga stödet för att leksaker förbättrar hundars munhälsa begränsat. Samma författare

beskriver även att användningen av leksaker kan medföra risker såsom slitage på tänderna och tandfrakturer.

3.4.5 Ben och naturliga tugg

Naturliga ben som till exempel mörghälsben av nötkreatur har i vissa studier visat sig kunna bidra till bland annat minskad tandsten (Marx et al. 2016). I studien av Marx et al. (2016) fick åtta treåriga hundar av rasen beagle färskt ben varje dag och man såg en minskning av plack efter studiens 12 dagar, författarna belyser dock att effekten som setts är på kort sikt. Samtidigt beskriver Roudebush et al. (2005) att det vetenskapliga stödet för bentuggandets effekter är begränsat. Samma författare lyfter också flera potentiella risker med utfodring av råa ben bland annat tandfrakturer samt att utsätta både djur och ägare för bakteriella och parasitära patogener.

3.4.6 Klorhexidin gel samt kombinationsprodukter

Klorhexidin har i flertalet studier inom både human och veterinär medicin visat sig ha effekt såsom minskning av skadliga bakterier och plack i munhålan (Hennet, 2002; Van Strydonck et al. 2012; Van Maanen-Schakel 2012). En studie av Hennet (2002) undersökte 22 tikar av rasen beagle där 11 behandlades med en gel som innehöll klorhexidin men även andra ingredienser såsom cetylpyridiniumklorid, zinkglukonat samt titanoxid och 11 st tikar behandlades med gel utan klorhexidin, cetylpyridiniumklorid och zinkglukonat som kontrollgrupp. I studien visade resultaten att tikarna som behandlats med gelen innehållande klorhexidin, cetylpyridiniumklorid och zinkglukonat hade mindre plack än kontrollgruppen efter studien på 7 dagar. Observera att studien är för kort för att få användas som grund för att få produkten VOHC godkänd, då det krävs att studien pågår under minst 28 dagar (VOHC u.å).

3.4.7 Övriga produkter

Det finns ett stort utbud av övriga produkter på marknaden vid en sökning ”Tandvårdsprodukter hund” på Google 2026-05-29 ses det över 1610000 resultat på mindre än 1 sek. Det vetenskapliga stödet är varierat och enligt Roudebush et al. (2005) är det många av dessa produkter som har lågt vetenskapligt stöd bland annat diverse enzymer, örter etcetera. Samma författare har även beskrivit att Xylitol kan ha viss effekt men det är dock giftigt för hund, även lösliga zinksalter som löses i hundens dricksvatten har setts förbättra munhälsan. Roudebush et al. (2005) skriver också att de flesta av dessa produkter bör användas i kombination med tandborstning.

4. Material och metod

4.1 Enkät

Enkäten skapades i Netigate, ett webbaserat enkätprogram. Enkäten återfinns i bilaga (Bilaga 1). Enkäten inleddes med information om syftet med enkäten, målgrupp, samt information om GDPR och anonymitet. Enkäten innehöll 16 frågor där de flesta var envalsfrågor med ett fåtal korta fritextsvar, exempelvis var hundens ras samt produktnamn på produkten som upplevdes ge bästa effekten och sämsta effekten svar som behövde skrivas i fritext.

Enkäten skickades digitalt till tre rasklubbar och en specialklubb; Svenska Terrierklubben, Svenska klubben för tyska spetsar, Chihuahuacirkeln samt Svenska pudelklubben. Svenska pudelklubben valde att inte vara med, resterande klubbar publicerade enkäten på sin Facebooksida. Svenska terrierklubben publicerade även länken till enkäten på sin hemsida. Enkäten marknadsföres också i sex specifika Facebook grupper (Tabell 1) samt delades på författarens egen Facebook med 700 medlemmar samt Instagram till 500 följare och för djursjukskötarprogrammets studenter årskurs två med 100 medlemmar. Det skickades inte ut några påminnelser i några grupper eftersom majoriteten av Facebookgrupperna var låsta och inläggen behövde godkännas av administratör.

Tabell 1. Facebookgrupp som enkäten delades i samt antalet medlemmar i gruppen. Observera att samma person kan vara medlem i flera grupper.

Facebookgrupp	Medlemmar*
Små hundar i skåne	1100
Pomeranians Sverige	7000
Pomeranian forum Norge	5500
Chihuahua Sverige	11000
Chihuahua Pomeranian pomchi i Sverige	20600
Vi med små hundar	8400

*Antalet medlemmar är avrundade till närmsta 100 tal

Enkäten testades först på en mindre grupp av vänner, handledare samt familj innan den reviderades och skickades ut.

4.2 Databearbetning

Datan som samlades in analyserades och sammanställdes i det webbaserade enkätprogrammet Netigate samt i viss mån i Excel. Fritextsvaren sammanfattades manuellt i Excel där produkten med bäst respektive sämst upplevd effekt kategoriserades utifrån produktnamn samt innehåll, olika former av ben och tuggprodukter delades upp i olika kategorier. Hundraser noterades, om respondenten som skrivit två raser kategoriserades hunden som blandras.

4.3 Litteratur

Till detta kandidatarbete användes 33 artiklar som hittades framförallt via litteratursökningar i databasen Pubmed med följande sökord: compliance, dog*, canine, owner*, food, small breed*, feeding, diet*, dental care, dental chew*, dental treat*, dental food, dental health, periodontal*, plaque, calculus, supplement*, claim*, composition*, teeth Några få artiklar hittades via andra artiklars källor. För litteraturen från humansidan användes sökordet *Ascophyllum nodosum*, *Pyrophosphate + dental*, *vitamine C + dental*, *Zinc citrate + dental* samt *chlorhexidine + dental* på pubmed. Ett par artiklar blev rekommenderade av både handledare samt examinator.

Även WSAVAs dental guidelines (WSAVA 2020) användes och dessa hittades via sökorden på pubmed. De hemsidor som användes hittades via sökmotorn Google.

5. Resultat

5.1 Enkät

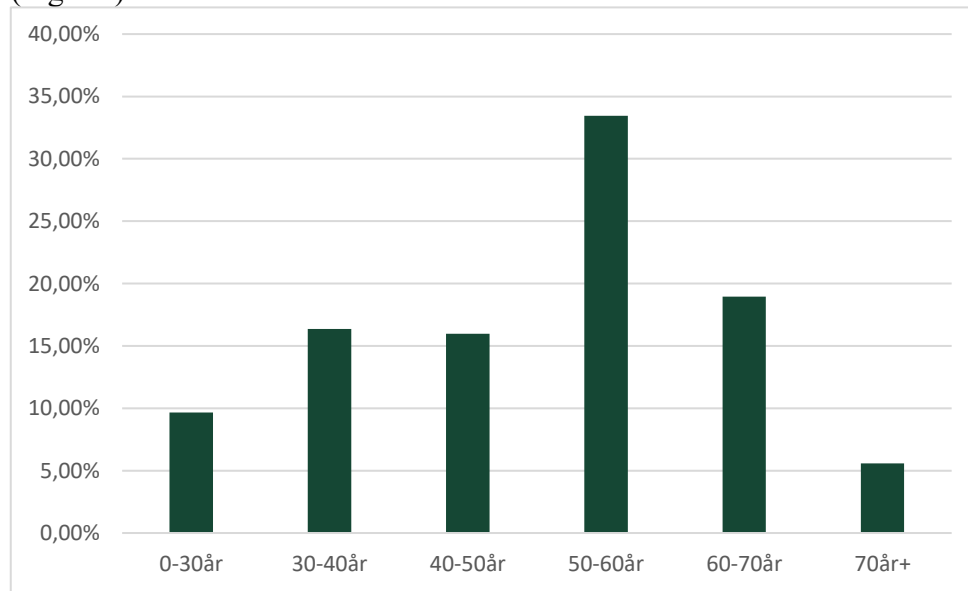
5.1.1 Respondenter

Enkäten riktade sig till ägare av minst en hund med vikt under 10 kg. Totalt inkom 340 svar, varav 271 var fullständigt ifyllda. Ytterligare två svar exkluderades då ägarna angav att hunden vägde mer än tio kilo. Det interna bortfallet uppgår därmed till cirka 21 %. Det externa bortfallet kunde inte fastställas och nedanstående resultat är baserade på de 269 korrekt ifyllda enkäterna om inte annat står.

5.1.2 Om djurägaren

Majoriteten av respondenterna 68 % (n=182) hade besökt veterinär på grund av dålig munhälsa hos sin hund under de senaste 5 åren.

Största andelen respondenter 33 % (n=90) återfanns i åldersspannet 50–60 år (Figur 1).

Figur 1 Respondenternas åldersfördelning (n=269).

Majoriteten av respondenterna 63 % (n=170) angav att de hade fler än en hund medan 37 % (n=99) hade en hund.

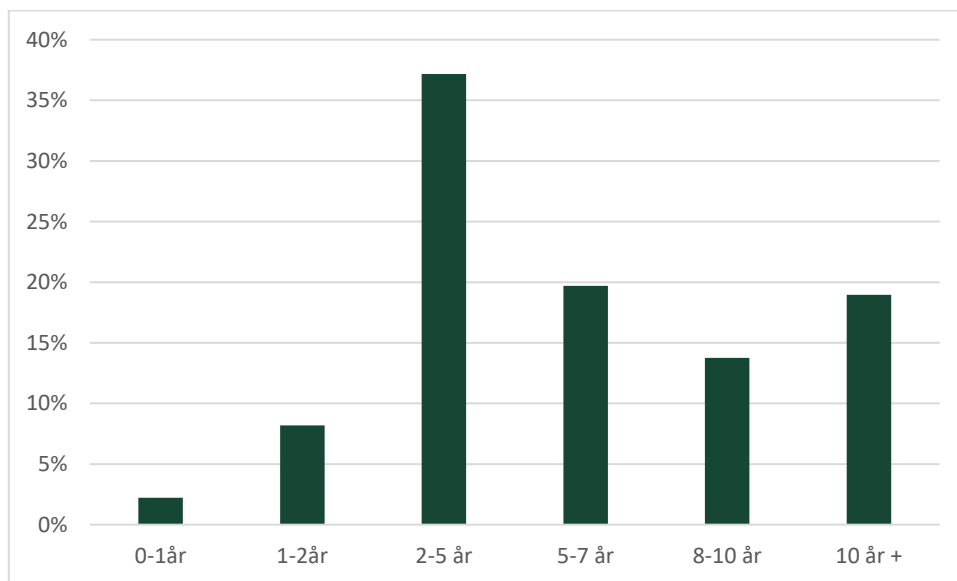
5.1.3 Om hundarna

Respondenterna ombads ange rasen på den hund som enkätsvaren baserades på. I frågan stod det tydligt att ägare av flera hundar skulle välja ut en hund att basera sina svar på.

Analysen av de rapporterade hundraserna visar att chihuahua var den dominerande rasen med 91 deltagande hundägare, följt av pomeranian med 48 deltagande. Även olika terrier (n= 43) där strävårig foxterrier var överrepresenterad (14/43), spets, framför allt kleinspitz (n= 9) och mittelspitz (n=14) samt några få malteser (n=4) och Bichon havanais (n=3) förekom i studien. En mindre andel utgjordes av blandraser (n=29). Blandraser som inkluderade chihuahua eller pomeranian var överrepresenterade bland blandraserna (n=21).

Majoriteten, 70% (n=187) av respondenternas hundar låg i viktspannet 0-5 kg, och 30 % (n=82) i spannet 5-10 kg.

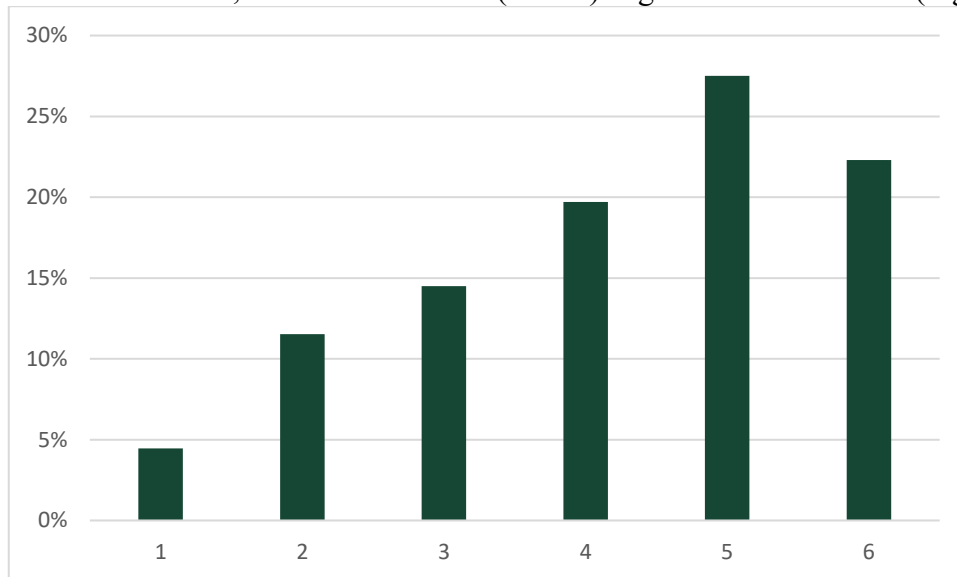
Hundarnas ålder visas i figur 2. De flesta hundarna i studien (67 %, n=181) var under 8 år gamla.

Figur 2 Åldersfördelning hos hundarna i studien (n=269).

Respondenterna ombads bedöma sin hunds tandstatus på en skala från 1 till 6, där 6 motsvarade bästa möjliga tandstatus och 1 indikerade mycket dålig tandstatus med behov av veterinärvård inom kort.

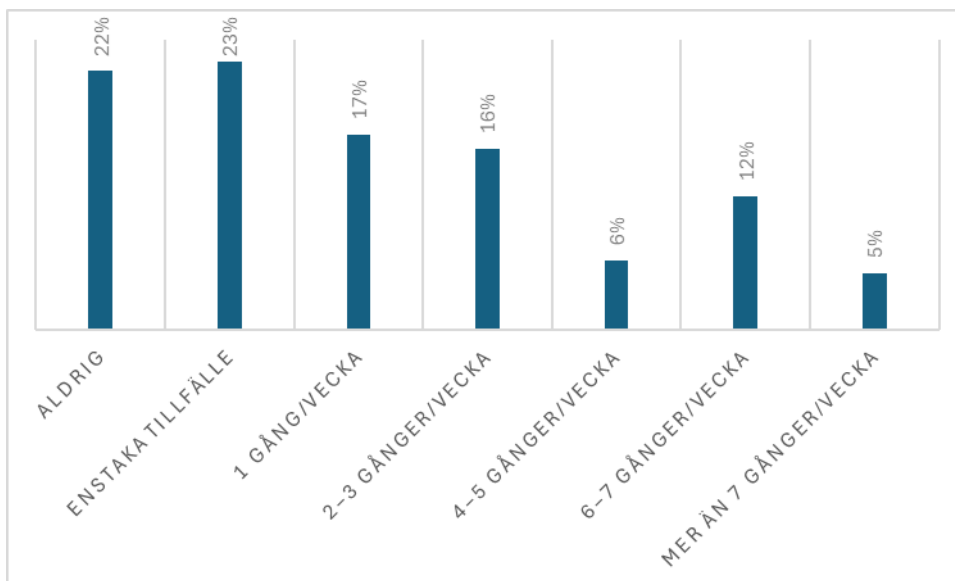
Totalt angav 28 % (n = 74) tandstatus 5 av 6 och 22 % (n = 60) rapporterade den bästa tandstatusen, 6 av 6. Endast 4 % (n = 12) angav tandstatus 1 av 6 (Figur 3).

Figur 3. Respondenternas uppskattning av sin hunds tandstatus mellan 1 och 6 där 6 är den bästa möjliga och 1 är behov av veterinärvård inom en snar framtid (n=269).

På frågan där respondenterna själva skulle uppskatta om deras hunds munhälsa hade förbättrats eller försämrats de senaste 6 månaderna svarade en majoritet 61% (n=165) att munhälsan var oförändrad. Tio procent (n=26) svarade att munhälsan förbättrats och 29% (n=78) att munhälsan försämrats.

Respondenterna listade hur ofta de borstat tänderna på sin hund den senaste månaden. Resultatet visade att 22 % (n=60) inte alls borstat tänderna på sin hund medan 23 % (n=62) hade borstat vid enstaka tillfälle. 5% (n=13) hade borstat mer än 7 gånger per vecka och 12% (n=31) hade borstat 6-7 gånger per vecka. Resultaten ses i figur 4.

Figur 4 Hur ofta har respondenterna borstat tänderna på sina hundar den senaste månaden (n=269)

5.1.4 Foder och tugg

Respondenterna fick också svara på frågor om sin hunds matvanor.

På frågan om hunden har bytt foder de senaste sex månaderna svarade 22% (n=60) JA och 78% (n=209) NEJ.

Vidare fick respondenterna frågan ”Vilken typ av foder har din hund ätit de senaste sex månaderna (om hunden äter olika sorter så kryssa ENDAST i det alternativ som hunden äter mest av)”. Majoriteten, 68% (n=184), gav torrfoder och en respondent gav foder som marknadsförs för att förbättra tandhälsan. Under ”annat” ombads respondenterna lista annat som inte redovisades i de tidigare svaren, här sågs varierade svar där flertalet (n=16) respondenter hade skrivit att de utfodrar med flera olika fodersorter. Se tabell 2.

Tabell 2. Huvudsakliga fodertypen för hundarna i studien under de senaste 6 månaderna (n=269).

Fodertyp	Procent	Antal
Torrfooder	68,4%	184
Våtfoder / Burkmat	6,7%	18
Kommersiellt Färskfoder / Råfoder /BARF	13,8%	37
Hemlagat - Färskfoder/ Råfoder/ BARF	3,7%	10
Matrester	0,0%	0
Tandvårdsfoder (Foder som marknadsförs för att förbättra tandhälsan tex Hills dental care)	0,4%	1
Annat	7,0%	19

Respondenterna fick även svara på hur ofta deras hundar fick specificerade tandvårdsprodukter, dessa produkter var dentaltugg, leksaker som marknadsförs för att förbättra tandhälsan, tandpulver), tandvårdsgodis, foder som marknadsförs för att förbättra tandhälsan. Resultaten redovisas i tabell 3. Dentaltugg och tuggleksaker som marknadsförs att förbättra munhälsan var det som användes mest, 6% använde dentaltugg nästintill dagligen och 7,5% använde algpulver nästintill dagligen. I mindre omfattning användes även tandvårdsgodis (Tabell 3).

Tabell 3. Visar hur ofta hundarna fick specificerade tandvårdsprodukter (n=269).

	Aldrig	Enstaka tillfälle	1 g/v	2-3 g/v	4-5 g/v	6-7 g/v	7+ g/v
Dental tugg (tex dentastix)	52,4% (141)	29,4% (79)	5,2% (14)	4,8% (13)	2,2% (6)	4,1% (11)	1,9% (5)
Tandpulver – algextrakt (tex Plaque off)	78,1% (210)	6,3% (17)	1,1% (3)	4,1% (11)	3% (8)	4,1% (11)	3,4% (9)
Tandvårdsfoder (tex hills dental care)	95,9% (258)	2,6% (7)	0,0% (0)	0,7% (2)	0,0% (0)	0,7% (2)	0,0% (0)
Tuggleksaker (tex tuggring, kong)	56,5% (152)	22,7% (61)	5,9% (20)	7,4% (20)	3% (8)	0,7% (2)	3,7% (10)
Tandvårdsgodis (Tex Orozyme tuggremsor)	79,2% (213)	15,2% (41)	2,2% (4)	1,5% (4)	0,0% (0)	0,7% (2)	1,1% (3)

Nästa fråga avsåg hur respondenterna upplevde effekten av dessa produkter. Sorterades svaren utifrån vilka som gav vilka produkter sågs det att 11 respondenter som gav dentaltugg mer än 4 gånger per vecka ansåg att de inte hade någon effekt alls. (data redovisas ej). Vidare rapporterade nio respondenter att tuggleksaker hade bra effekt. I tabell 4 framgår det även att åtta av de 47 respondenter som använde tandpulver innehållande alger upplevde att produkten hade bra eller mycket god effekt. Fler resultat redovisas i tabell 4.

Tabell 4 Ägarnas upplevda effekt av tandvårdsprodukterna (n=269)

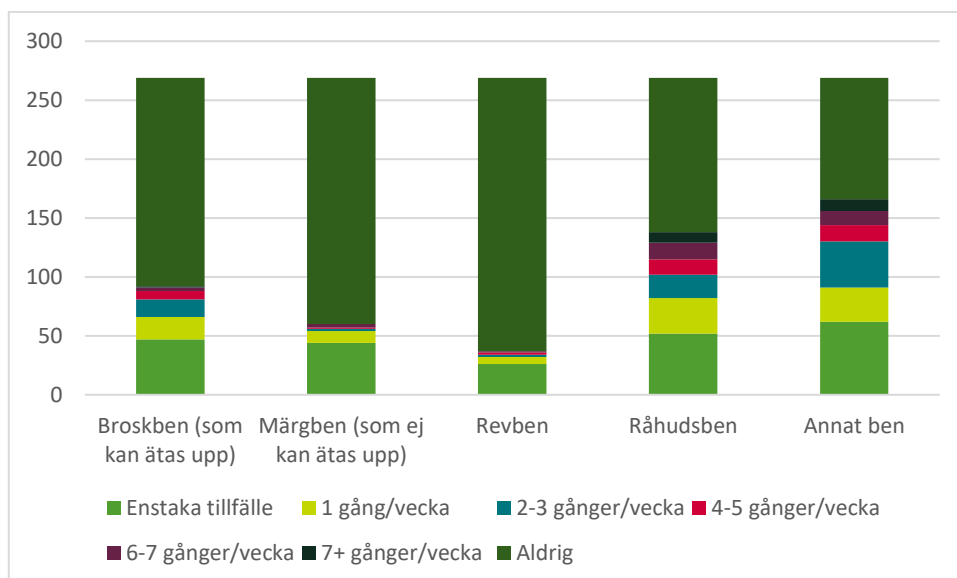
	Används ej	Ingen effekt	Liten effekt	Måttlig effekt	Bra effekt	Mycket god effekt
Dentaltugg (tex dentastix)	57,6% (155)	24,2% (65)	11,9% (32)	3,7% (10)	2,2% (6)	0,4% (1)
Tandpulver – algextrakt (tex Plaque off)	78,1% (210)	4,1% (11)	10,8% (29)	4,1% (11)	2,6% (7)	0,4% (1)
Tandvårdsfoder (tex hills dental care)	95,2% (256)	1,5% (4)	2,2% (6)	0,4% (1)	0,7% (2)	0,0% (0)
Tuggleksaker (tex tuggring, kong)	55,8% (150)	16,4% (44)	15,2% (15)	9,3% (25)	3,4% (9)	0,0% (0)
Tandvårdsgodis (Tex Orozyme tuggremsor)	79,9% (215)	10% (27)	4,5% (12)	4,1% (11)	1,5% (4)	0,0% (0)

Respondenterna (n=267) ombads även ange i ett fritextsvar vilken produkt de ansåg ha bäst respektive sämst effekt. Fyrtiosju respondenter svarade på vilken produkt de tyckte gav bäst effekt, frågan var inte obligatorisk. Svaren varierade, sex respondenter angav att klorhexidingel har bäst effekt och åtta angav att tandpulver innehållande alger har bäst effekt.

Bland fritextsvaren rapporterade även sex respondenter att råa ben har god effekt. Varierande former av råa tugg produkter listades av flertalet respondenter, det sågs även många varierande svar som var oläsbara (n=3) samt missuppfattningar (n= 12) av frågan. Fem respondenter skrev att tandborstning har bäst effekt.

Totalt 16 respondenter svarade på vilken produkt de tyckte gav sämst effekt. Flest respondenter (sju) angav dentaltugg som produkten med sämst effekt. Resterande nio respondenter angav olika alternativ, oläsbara svar samt missuppfattningar av frågan.

Den näst sista frågan avsåg användning av ben, där respondenterna fick ange hur ofta de gav olika typer av ben till sina hundar: Broskben (som kan ätas upp), mörghälsben (som ej kan ätas upp), revben, råhudsbens, eller annat tugg. Resultaten redovisas i figur 5.

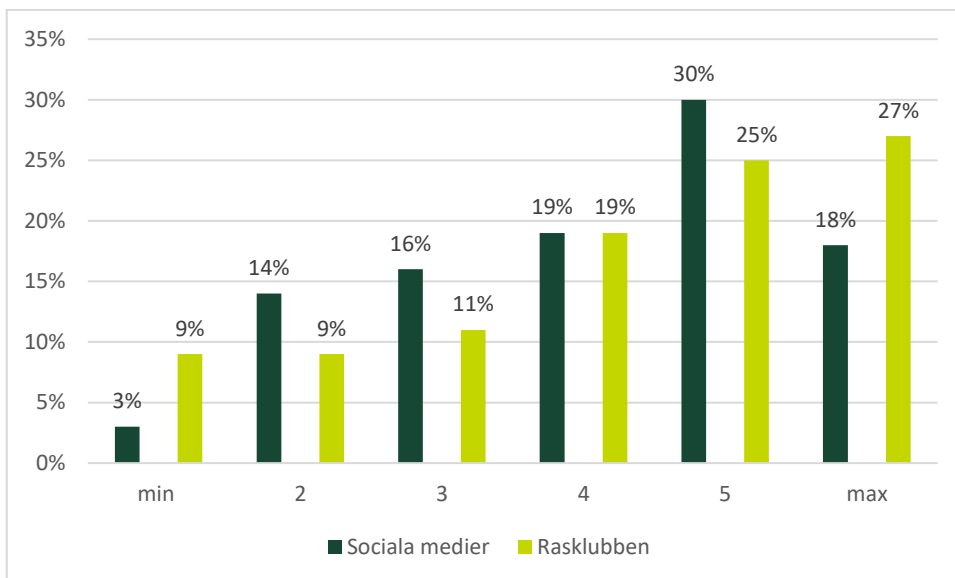
Figur 5. Hur ofta hundarna fick olika former av ben (n=269).

Den sista frågan syftade till att undersöka hur respondenterna hade fått kännedom om enkäten. De kunde ange om de nåtts via sin rasklubb, sociala medier eller övrigt. Trettiosex procent (n=97) av respondenterna hade fått kännedom om enkäten från rasklubben, 60 % (n=162) hade sett den på sociala medier och 6% (n=17) svarade övrigt.

5.2 Jämförelser

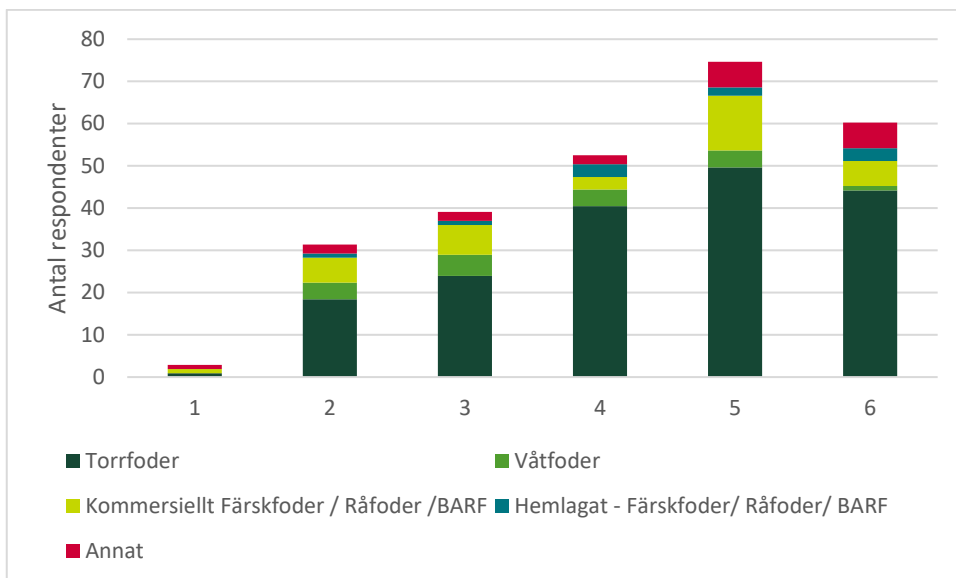
Svaret på hur ofta respondenterna borstar tänderna på sina hundar utifrån ålderskategori visade att 59 % av de respondenter som borstade sina hundars tänder mer än 4 gånger per vecka var över 50 år.

Svaren på frågan ”Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid” jämförs i figur 6 utifrån hur respondenterna hade fått kännedom om undersökningen. En något större andel respondenter som nåtts via sin ras/specialklubb angav bästa möjliga tandstatus 6 av 6. De som listat att de fick reda på undersökningen på annat sätt är inte med i jämförelsen.

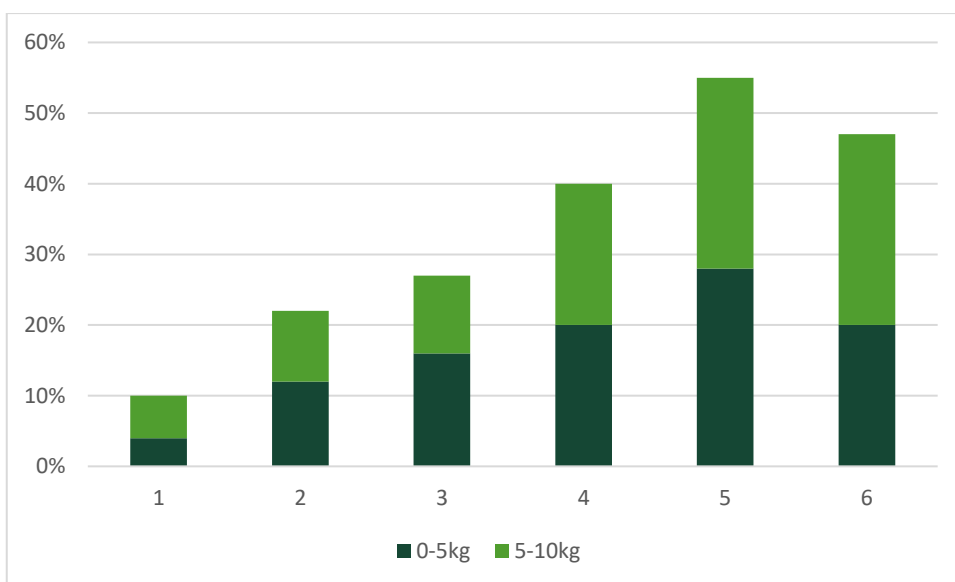
Figur 6. Endast svar från respondenter från rasklubben samt sociala medier på frågan ”Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid” (n=252)

Samma fråga ”Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid” jämförs i figur 7 utifrån vad respondenterna utfodrar sina hundar med för foder. Arton respondenter utfodrade sina hundar med våtfoder och nio av dessa bedömde sina hundars tandstatus som 3 eller mindre. 184 respondenter utfodrade med torrfooder och 83 av dessa bedömde sina hundars tandstatus som 3 eller mindre. Resultaten indikerar att de hundar som utfodrades med våtfoder hade en sämre uppskattad tandstatus än de hundar som utfodrades med någon av de andra fodersorterna. Tio respondenter utfodrade med hemlagat färskfoder och åtta av dessa bedömde sin hunds tandstatus som 4 eller högre. Av de 184 respondenter som utfodrade med torrfooder bedömde 101 att deras hunds tandstatus var 4 eller högre. Hemlagat färskfoder samt torrfooder rapporterade där med en något högre uppskattad tandhälsa hos sina hundar jämfört med övriga grupper.

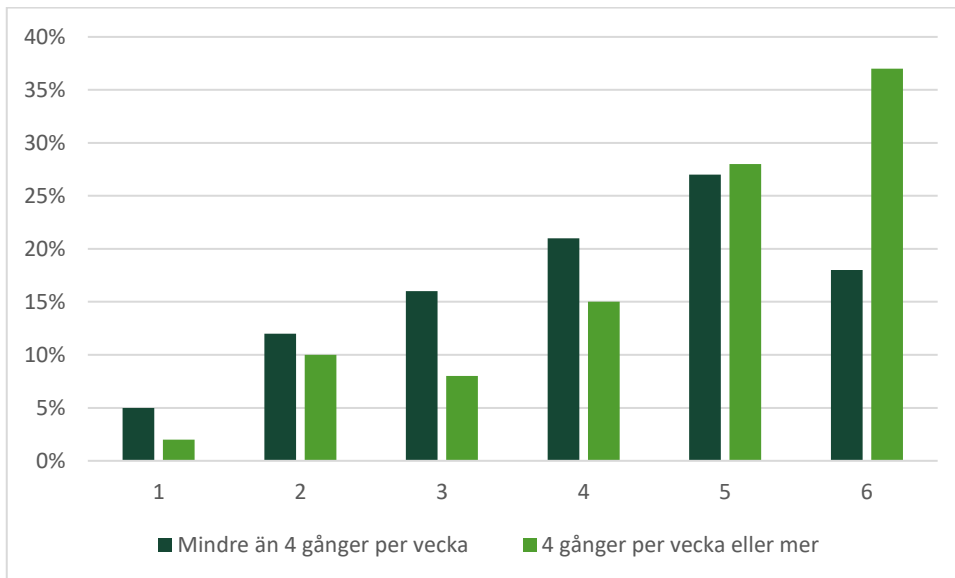
Figur 7. Endast svar från de som utfodrar sina hundar med torrfooder, våtfoder, kommersiellt BARF, Hemlagat BARF, annat "Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård (n=269)

"Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid" jämförs i figur 8 med hundarnas viktgrupp.

Figur 8. Svar utifrån hundarnas vikt på frågan "Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid"(n=269)

”Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid” jämförs i figur 9 med hur ofta ägarna borstar tänderna på sina hundar.

Figur 9. Svar utifrån hur ofta ägarna borstar sina hundars tänder på frågan ”Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid” (n=269)

6. Diskussion

Tidigare forskning visar att små och äldre hundar har större risk att drabbas av dålig munhälsa (WSAVA 2020). Studien påvisade inte några större skillnader i upplevd tandstatus mellan hundar i viktklasserna 0–5 kg och 5–10 kg. Detta kan förklaras av att viktspannet mellan grupperna var relativt snävt. Om även större hundar hade inkluderats i studien är det möjligt att tydligare skillnader hade kunnat identifieras. Enligt WSAVA (2020) är tandstatus svår för ägarna att avgöra utan klinisk undersökning och/eller röntgen (WSAVA 2020). Enlund et al. (2020) har dock sett att djurägare troligen kan göra en relativ uppskattning även om de generellt överskattar sin hunds tandhälsa.

De vanligast använda produkterna i studien var dentaltugg och tuggleksaker vilket ligger i linje med vad som hårdast marknadsförs vid en sökning på ”dental produkter” via sökmotorn Google 2026-04-16. Detta kan förklaras genom att moderna marknadsföringstekniker styr in ägarna att välja en specifik produkt. Till exempel kan tillverkarna använda ägarnas rädsla att missa något som både fungerar för att förbättra hundarnas liv och är enkelt att använda. Indra et al. (2025) beskriver FOMO (fear of missing out) det vill säga rädslan att missa något som en viktig roll i beslutsprocessen om vilken produkt som väljs.

Det vetenskapliga stödet för dentaltugg och liknande tuggprodukter är varierande. Vissa produkter har dock genomgått kliniska studier som visat effekt på plack, tandsten och gingival inflammation (Logan et al. 2002; Mateo et al. 2020; Ruparell et al. 2020). Även VOHC som oberoende utvärderare listar produkter som uppfyllt deras höga krav på dokumenterad effekt i form av kliniska studier (VOHC u.å). I studien av Mateo et al. (2020) undersöktes just effekten av en tandprodukt på små hundraser, bland annat chihuahua, vilket gör studien särskilt relevant för denna studies avgränsning då just chihuahua var överrepresenterade. Flera andra studier har däremot genomförts på större hundraser, exempelvis beagle (Ruparell et al., 2020). Dock är det viktigt att notera att både studien av Mateo et al. (2020) och Ruparell et al. (2020) är finansierad av tillverkaren av just den produkten som utvärderades, vilket kan innebära en ökad risk för bias och bör beaktas vid tolkning av resultaten. Även studien av Logan et al. (2002) som visar på minskning av plack och tandsten genom bland annat strukturen av ett tandfoder är 100% sponsrad och även utförd i tillverkarens lokaler. Några studier som inte är finansierade och/eller sponsrade av tillverkare har författaren inte hittat på någon produkt.

Resultaten i denna studie visar att ägarna inte upplevt att dentaltugg eller tuggleksaker har någon stor effekt på sina hundars munhälsa men att det trots allt är det som används mest och av relativt många, studien kunde dock inte fastställa om dessa produkter användes endast för att försöka förbättra munhälsan eller om de användes av andra skäl till exempel aktivering eller belöning. Ett liknande mönster observerades även i studien av Enlund et al (2020), där ägare till små hundraser i större utsträckning än ägare av större raser använde sig av tandvårdsprodukter.

De produkterna som ägarna upplevde som mest effektiva var algpulver klorhexidingel samt i viss mån enzymtandkräm. De flesta enzymtandkrämer ska enligt tillverkarna användas i kombination med tandborstning (Virbac, u.å.), vilket gör det svårt att avgöra om det är tandborstningen i sig eller enzymtandkrämen som bidrar till upplevelsen av bättre munhälsa.

Klorhexidin som aktiv substans har studerats i relativt stor omfattning och det finns god evidens för dess plackreducerande effekt inom både veterinärmedicin och humanmedicin, flertalet studier visar att klorhexidin har en antibakteriell effekt som kan bidra till minskad plackbildning och gingival inflammation. (Hennet 2002; Van Strydonck et al. 2012; Van Maanen-Schakel. 2012). När det gäller de specifika gelprodukter som används i hemmamiljö är dock det vetenskapliga underlaget mer begränsat, trots sökningar i relevanta databaser har inga studier kunnat hittas som direkt berör dessa produkter, vilket innebär att produktspecifik evidens kan vara svår att verifiera. Hennet (2002) visade i en kontrollerad studie att en klorhexidinbaserad gel kunde reducera plack på hund under en studieperiod på sju dagar. Det bör dock noteras att produkten i studien även innehöll andra ingredienser som kan ha minskat plackbildning. Studien är också finansierad av företaget som även tillverkar produkten och studien är dessutom relativt gammal samt genomförd under en kort tidsperiod vilket innebär att resultaten bör tolkas med försiktighet framförallt vid långtidsanvändning. Även om det finns studier som visar att klorhexidin bidrar till en bättre munhälsa finns det behov av ytterligare studier för att utvärdera klorhexidingelens effektivitet på hund. För algextrakt är forskningsunderlaget något mer begränsat även om det finns studier av hög kvalitet. Gawor et al. (2021) genomförde en randomiserad, dubbelblindad och placebokontrollerad studie som visar att algbaserade tillskott kan påverka munhälsan positivt. Trots detta menar Gawor et al. (2021) att det behövs fler studier specifikt på hund för att kunna dra säkrare slutsatser om effekten.

Resultatet i denna studie visade att 59 stycken av ägarna hade minst sporadiskt använt sig av algpulver och endast åtta av dessa uppgav att de gav bra eller

mycket bra effekt. Sammanlagt ses det att algpulver används av relativt stor del hundägare men att så få som 14% upplever att det ger bra effekt.

Många av ägarna listade i fritextsvaren att den mest effektiva produkten är olika former av ben, dentaltugg, hudtugg, leksaker etcetera, detta var dock inga märkesprodukter eller ens samma typ av tuggprodukt, därför var det inte möjligt att utvärdera effekten av olika ben. Dock pekar detta på att ägarna upplevde att olika tuggprodukter förbättrade hundars munhälsa oavsett om det var i form av ett ben, leksak etcetera. Viktigt att notera är att om alla olika tuggprodukter det vill säga dentaltugg, samt olika typer av naturliga ben, hudtugg, samt leksaker grupperas tillsammans, framstår denna kategori som den typ av "tandvårdsprodukt" som flest ägare upplever ge positiv effekt på sina hundars munhälsa. Det är samtidigt viktigt att ta hänsyn till enkätens utformning vid tolkningen av resultaten. Alla de olika tuggprodukterna som listades i fritextsvaren fanns inte inkluderade som fasta flervalsoalternativ. Det är därför möjligt att fler respondenter hade uppgett att fler tuggprodukter är effektiva om dessa hade funnits som specifika svarsalternativ i enkäten. Samtidigt hade det varit svårt att praktiskt inkludera samtliga tänkbara alternativ i enkätens utformning.

Tandborstning har visat sig vara bästa sättet att upprätthålla en god munhälsa (Harvey 2005). Endast fem ägare angav tandborstning som den mest effektiva metoden i fritextsvaren. Det bör dock noteras att enkätfrågan inte primärt syftade till att mäta upplevd effekt av tandborstning. Litteraturen är dock överens om att daglig tandborstning är "the gold standard" för att minska parodontala sjukdomar (Harvey et al. 2015; WSAVA 2020; Rooney et al. 2021). En relativt hög andel av ägarna angav att de borstar tänderna på sina hundar, 17 % borstade tänderna på sina hundars tänder nästintill dagligen, vilket är långt över de 4% som tidigare forskning visat (Harvey 2005; Enlund et al. 2020). Det kan vara en av förklaringarna till att den upplevda tandhälsan i studien upplevdes som relativt god. En annan förklaring skulle kunna vara att hundarna i studien var relativt unga och även det troligtvis bidrog till en generellt högre uppskattning av hundarnas munhälsa, då stigande ålder är en riskfaktor för sämre munhälsa (WSAVA 2020). Det är också möjligt att hundägarna överskattar sina hundars munhälsa vilket är ett vanligt problem som flertalet studier har rapporterat om bland annat Enlund et al. (2020). Trots att 23% av hundägarna i studien borstade sina hundars tänder så pass regelbundet som mer än 4 gånger per vecka visade resultaten att de som borstade mer än 4 gånger i veckan endast upplevde en mindre skillnad i upplevd tandhälsa jämfört med de hundar vars tänder borstades mer sällan. Studien indikerar dock att de hundägare som borstade oftare än 4 gånger per vecka generellt skattade tandhälsan något bättre, även om skillnaden inte var särskilt

tydlig. I studien framgick inte heller om de ägare som borstade tänderna på sina hundar regelbundet har gjort det under en längre tid eller precis börjat, vilket också kan göra att resultaten blir missvisande. Enlund et al. (2020) visade i sin studie att små hundägare samt pensionärer är mer angelägna att borsta tänderna på sina hundar. Detta stämmer överens med resultaten i denna studie, där följsamheten för tandborstning var hög och 58 % av hundägarna var över 50 år, samt 59 % av de som nästintill dagligen borstade tänderna på sina hundar tillhörde samma åldersgrupp.

Hundar som utfodrades med torrfoder och hemmalagad BARF hade en något bättre upplevd munstatus än de som utfodrades med andra fodersorter i denna studie. Vilket skiljer sig ifrån forskningen beskriven i WSAVA (2020) där det vetenskapliga stödet för vanligt torrfoder som förebyggande metod mot dålig munhälsa beskrivs som begränsat, samtidigt som hemmalagad kost i vissa studier associerats med sämre munhälsa. Något som bör tas i beaktande är att 68 % av respondenterna i studien utfodrade sina hundar med torrfoder. Den grupp som utfodrade med hemmalagad BARF angav procentuellt sett den högsta andelen hundar med bästa möjliga munhälsa. Denna grupp bestod dock endast av tio ägare, vilket innebär att jämförelser baserade på procenttal blir missvisande och bör tolkas med försiktighet. Även det observerade sambandet mellan våtfoder och sämre upplevd tandhälsa bör tolkas med försiktighet. Sambandet kan inte fastställas som ett orsakssamband och en alternativ förklaring är att hundar med redan befintlig dålig munhälsa i högre grad utfodras med våtfoder då det är mer lättuggat. Dessutom utgjorde gruppen som utfodrade med enbart våtfoder en liten andel av respondenterna, vilket begränsar möjligheten att dra slutsatser. I studien sågs även att de ägare som svarade att de på annat sätt utfodrar sina hundar bedömde att deras hundar hade en god munhälsa, dock är det inte känt vad för foder som utfodrades med eller om det var blandning av olika fodersorter.

En större andel av de ägare som nåddes av undersökningen via sin ras/specialklubb angav att deras hund hade bästa möjliga tandstatus, vilket kan tyda på att dessa ägare har ett större intresse för sina hundars munhälsa samt eventuellt värde som framtida avelsmaterial. Det är dock viktigt att tolka denna observation med försiktighet, då inga statistiska analyser har genomförts för att fastställa om skillnaden är signifikant. Vidare hade det varit relevant att undersöka om uppfödare var överrepresenterade bland respondenterna i denna grupp, eftersom detta potentiellt skulle kunna påverka resultaten. Denna information framgick dock inte av studien. Något att ta med i beräkning är också risken för missuppfattning var ägarna fick kännedom om enkäten då flertalet av ras/specialklubbar publicerade länken till enkäten på sina sociala medier.

Det är även viktigt att poängtera att den upplevda effekten av tandvårdsprodukterna inte alltid motsvarar faktisk klinisk förbättring av hundarnas munhälsa. Ägarnas bedömning i studien är helt subjektiv och troligtvis endast via visuell inspektion. Detta gör att tecken på försämring kan ha missats och ägarna kan ha överskattat effekten av tandvårdsprodukter som de själva föredrar. I studien ser vi samtidigt att ägarna är relativt skeptiska till tandvårdsprodukternas effekt för att förbättra hundars munhälsa vilket tyder på att överskattning av produkterna inte är så uttalad men det kan dock inte uteslutas.

Det finns flera risker med användandet av tandvårdsprodukter. Det är bland annat riskabelt att addera extra kalorier till hundar som redan lider av övervikt. Mao et al. (2013) identifierade i sin studie att över hälften av alla pomeranians led av övervikt och just pomeranians och blandraser som inkluderade pomeranian utgjorde ett stort underlag i denna studie. Ett dentaltugg av märket Dentastix för små hundar mellan 3,2-10 kg innehåller 24 kcal (Pedigree u.å). En hund på 3,2 kg bör äta cirka 262 kcal/dag enligt FEDIAF Nutritional guidelines (2025). Ett Dentalstix för små hundar utgör därför cirka 9 % av en 3,2 kg hunds dagliga intag. Ett dentaltugg som utgör 9 % av dagsbehovet för hunden och innehåller mest rismjöl enligt tillverkarens innehållsförteckning (Pedigree u.å) skulle kunna resultera i övervikt eller att andra viktiga näringsämnen blir bortprioriterade i hundens diet för att förhindra just övervikt

Det har även rapporterats risker med tuggben. I WSAVAs Dental guidelines (2020), listas risker som esofagusobstruktion, tungor som fastnar, mag-tarmproblem samt tandfrakturer. Vilket potentiellt även skulle kunna vara applicerbart på andra former av tandvårdsprodukter såsom till exempel dentaltugg och tuggleksaker.

Att överskatta effekten av produkten är också en stor risk direkt för hundarna, det finns flertalet studier på ägarupplevd placeboeffekt där ägarna överskattar effekten just för att de tror att det fungerar (Conzemius & Evans 2012; Gruen et al. 2017). Detta kan eventuellt även ses i denna studie då ägarna kan ha fått mycket intryck bland annat i form av direkt marknadsföring, rekommendationer med mera som kan ha påverkat deras sätt att utvärdera effekten av de olika tandvårdsprodukterna. Trots detta visade samtidigt resultaten att majoriteten av ägarna är kritiskt inställda till tandvårdsprodukter genom att ange att de flesta produkter har liten eller ingen effekt, vilket skulle kunna göra att ägarna i stället inte ser resultaten. Sammanfattningsvis kan detta tyda på att ägarnas användning av tandvårdsprodukter inte bara styrs av den upplevda och förväntade effekten utan andra faktorer och med känslan av att det i alla fall inte skadar.

Metoddiskussion

Studien baserades på en kvantitativ enkätundersökning riktad till endast ägare av små hundar. En styrka med studien är att relativt många svar samlades in, vilket ger ett bra underlag för analysen i kandidatarbetet. Samtidigt finns en del begränsningar som bör beaktas vid tolkningen av resultaten.

Urvalet av respondenter skedde via Facebook samt ras- och specialklubbar vilket medför en stor risk för urvalsbias eftersom personerna i dessa forum ofta har ett större intresse av diskussion av hundar och hundars hälsa. Även den höga andelen svar av ägare till hundar av samma ras utgör en hög risk för urvalsbias. Det är möjligt att resultatet som visade en högre frekvens av tandborstning än andra studier är just en effekt av detta. Något som också kan tas i beaktning är att enkäten endast var riktad till småhundsägare och svaren var överrepresenterade av små sällskapshundar som inte används för annat än just sällskap, det är mycket möjligt att svaren hade sett annorlunda ut om studien hade fått fler svar av andra raser.

Enkätens utformning med huvudsakligen fasta svarsalternativ underlättade analysen och bidrog sannolikt tillsammans med att enkäten var relativt kort, till en högre svarsfrekvens. De fritextsvar som inkluderades gav viss kompletterande information, men var inte tillräckliga för en mer kvalitativ analys av bakomliggande faktorer till val av produkter eller vad för upplevd effekt som ägarna tycktes sig se. Fritextsvaren gav också respondenterna möjlighet att skriva vad som helst i enkäten vilket ibland gjorde det svårt att tolka och särskilja diverse missuppfattningar och/eller stavfel i enkäten.

Enkäten testades innan distribution vilket sannolikt förbättrade frågornas tydlighet och minskade risken för missförstånd. Dock kan vissa frågor fortfarande ha tolkats olika av respondenterna, särskilt när det gäller subjektiva bedömningar såsom bland annat upplevd effekt och tandstatus.

Framtida forskning och klinisk relevans

Som diskuterats innan är det en stor begränsning i denna studie att den baseras på djurägares subjektiva bedömning av hundarnas munhälsa utan klinisk verifiering av utbildad personal. Detta innebär att variationer i kunskap och erfarenhet hos respondenterna kan ha påverkat resultaten och bidragit till ett brett spann i bedömningarna. För framtida forskning vore det därför av stort värde att kombinera enkätdata med kliniska undersökningar för att möjliggöra mer objektiva och tillförlitliga bedömningar av hundars tandhälsa. En sådan metod skulle även kunna bidra till att bättre förstå sambandet mellan djurägares uppfattning och faktisk klinisk munstatus.

Vidare finns behov av ytterligare forskning kring effekten av olika tandvårdsprodukter i hemmiljö, speciellt långtidseffekter. Tidigare forskning beskriven i WSAVA (2020) visar att evidensen varierar mycket mellan olika produkter. I denna studie framkom att vissa produkter bland annat dentaltugg används i hög grad men upplevs ha begränsad effekt. Detta belyser ytterligare behovet av vidare forskning inom ämnet.

Resultaten i studien har klinisk relevans inom veterinärmedicin då de belyser vilka produkter djurägare faktiskt använder samt vilka som upplevs som effektiva. Att vissa produkter med begränsat vetenskapligt stöd upplevs fungera, samtidigt som andra produkter används flitigt trots att det inte upplevs fungera understryker behovet av att klinisk verksam djurhälsopersonal kontinuerligt håller sig uppdaterad kring både tillgängliga produkter och aktuell forskning. I detta sammanhang fyller VOHC en viktig funktion som oberoende granskare av dessa produkter. Att djurhälsopersonal håller sig uppdaterad är centralt för att kunna ge välgrundad och evidensbaserad rådgivning till hundägare.

7. Konklusion

De enskilda produkterna som flest småhundsägare upplevde hade positiv effekt på hundarnas munhälsa var algbaserade tillskott samt klorhexidingel. För båda dessa produktkategorier finns vetenskapligt stöd, även om evidensläget varierar mellan olika produkter. Klorhexidin har i flera studier visat plackreducerande effekt, medan forskningen kring algbaserade tillskott fortfarande är mer begränsad men ändå av god kvalitet. Grupperas alla former av tuggprodukter ihop så såg flest ägare effekt av den mekaniska bearbetningen, vilket det även finns visst vetenskapligt stöd för. Dentaltugg och tuggleksaker användes mest trots att få ägare såg någon stor effekt av dessa. Resultaten visar också att fler ägare än förväntat borstar sina hundars tänder regelbundet, men att detta inte alltid upplevs ge bättre tandhälsa. Dock är det viktigt att poängtera att daglig tandborstning är det absolut bästa sättet att förbättra hundars munhälsa och tandvårdsprodukter bör endast användas som ett komplement och inte ersätta daglig tandborstning.

Författaren till detta kandidatarbete vill därför lyfta vikten av evidensbaserad rådgivning inom veterinärmedicin, samt uppmärksamma behovet av ytterligare studier för att fastställa effekten av de tandvårdsprodukter som ägare använder till sina hundar.

Referenser

- Algaebase 2024. *Ascophyllum nodosum* (Linnaeus) Le Jolis.
https://www.algaebase.org/search/species/detail/?species_id=5 [2026-03-14]
- Carroll, M.Q., Oba, P.M., Sieja, K.M., Alexander, C., Lye, L., De Godoy, M.R.C., He, F., Somrak, A.J., Keating, S.C.J., Sage, A.M. & Swanson, K.S. (2020). Effects of novel dental chews on oral health outcomes and halitosis in adult dogs. *Journal of Animal Science*, 98(9), skaa274. <https://doi.org/10.1093/jas/skaa274>
- Conzemius, M.G. & Evans, R.B. (2012). Caregiver placebo effect for dogs with lameness from osteoarthritis. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 241(10), 1314–1319. <https://doi.org/10.2460/javma.241.10.1314>
- Dethlefs-Canto, J., Osses-Barría, F., Vergara-Zenteno, R., Bustos-Ponce, A. & Villavicencio-Duarte, J. (2025). The effectiveness of vitamin C in dental alveolus healing after dental extraction: A scoping review. *Medicina Oral, Patología Oral y Cirugía Bucal*, 30(1), 124–128. <https://doi.org/10.4317/medoral.26893>
- Enlund, K.B., Brunius, C., Hanson, J., Hagman, R., Höglund, O.V., Gustås, P. & Pettersson, A. (2020). Dog Owners' Perspectives on Canine Dental Health—A Questionnaire Study in Sweden. *Frontiers in Veterinary Science*, 7, 298. <https://doi.org/10.3389/fvets.2020.00298>
- Enlund, K.B., Brunius, C., Hanson, J., Hagman, R., Höglund, O.V., Gustås, P. & Pettersson, A. (2020). Dental home care in dogs - a questionnaire study among Swedish dog owners, veterinarians and veterinary nurses. *BMC Veterinary Research*, 16, 90. <https://doi.org/10.1186/s12917-020-02281-y>
- Enlund, K.B., Pettersson, A. & Eldh, A.C. (2022). Dog Owners' Ideas and Strategies Regarding Dental Health in Their Dogs-Thematic Analysis of Free Text Survey Responses. *Frontiers in Veterinary Science*, 9, 878162. <https://doi.org/10.3389/fvets.2022.878162>
- FEDIAF Nutritional Guidelines (2025) https://europeanpetfood.org/wp-content/uploads/2025/09/FEDIAF-Nutritional-Guidelines_2025-ONLINE.pdf
- Gawor, J.P., Wilczak, J., Svensson, U.K. & Jank, M. (2021). Influence of Dietary Supplementation With a Powder Containing A.N. ProDen™ (*Ascophyllum Nodosum*) Algae on Dog Saliva Metabolome. *Frontiers in Veterinary Science*, 8. <https://doi.org/10.3389/fvets.2021.681951>
- Gruen, M.E., Dorman, D.C. & Lascelles, B.D.X. (2017). Caregiver placebo effect in analgesic clinical trials for cats with naturally occurring degenerative joint disease-associated pain. *Veterinary Record*, 180(19), 473–473. <https://doi.org/10.1136/vr.104168>
- Hamp, S., Olsson, S., Farsø-Madsen, K., Viklands, P. & Fornell, J. (1984). A macroscopic and radiologic investigation of dental diseases of the dog. *Veterinary Radiology*, 25(2), 86–92. <https://doi.org/10.1111/j.1740-8261.1984.tb01916.x>

- Harvey, C.E. (2005). Management of Periodontal Disease: Understanding the Options. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, 35(4), 819–836. <https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2005.03.002>
- Hellström, M. & Ramberg, P. (2014). The effect of a dentifrice containing Magnolia extract on established plaque and gingivitis in man: a six-month clinical study. *International Journal of Dental Hygiene*, 12(2), 96–102. <https://doi.org/10.1111/idh.12047>
- Hennet, P. (2002). Effectiveness of a dental gel to reduce plaque in beagle dogs. *Journal of Veterinary Dentistry*, 19(1). <https://doi.org/10.1177/089875640201900101>
- Hillspet (u.å.). *Hill's Prescription Diet t/d Adult* <https://www.hillspet.se/dog-food/prescription-diet-td-small-bites-dental-care-dry#accordion-220870d784-item-7ff9eafcb3> [2026-04-27]
- Hong, I., Lee, H.G., Keum, H.L., Kim, M.J., Jung, U.-W., Kim, K., Kim, S.Y., Park, T., Kim, H.-J., Kim, J.J., Sul, W.J., An, S. & Cha, J.-K. (2020). Clinical and Microbiological Efficacy of Pyrophosphate Containing Toothpaste: A Double-Blinded Placebo-Controlled Randomized Clinical Trial. *Microorganisms*, 8(11), 1806. <https://doi.org/10.3390/microorganisms8111806>
- Holcombe, L.J., Patel, N., Colyer, A., Deusch, O., O'Flynn, C. & Harris, S. (2014). Early Canine Plaque Biofilms: Characterization of Key Bacterial Interactions Involved in Initial Colonization of Enamel. Al-Ahmad, A. (red.) (Al-Ahmad, A., red.) PLoS ONE, 9 (12), e113744. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0113744>
- Kongcompany (u.å.). *Squeezz dental stick* https://www.kongcompany.com/squeezz-dental-stick/?searchid=248114&search_query=dental [2026-03-14]
- Kyllar, M., Doskarova, B. & Paral, V. (2013). Morphometric assessment of periodontal tissues in relation to periodontal disease in dogs. *Journal of Veterinary Dentistry*, 30(3), 146–149. <https://doi.org/10.1177/08987564130300030>
- Logan, E.I., Finney, O. & Hefferren, J.J. (2002). Effects of a Dental Food on Plaque Accumulation and Gingival Health in Dogs. *Journal of Veterinary Dentistry*, 19(1), 15–18. <https://doi.org/10.1177/089875640201900102>
- Mao, J., Xia, Z., Chen, J. & Yu, J. (2013). Prevalence and risk factors for canine obesity surveyed in veterinary practices in Beijing, China. *Preventive Veterinary Medicine*, 112(3–4), 438–442. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2013.08.012>
- Marx, F., Machado, G., Pezzali, J., Marcolla, C., Kessler, A., Ahlstrøm, Ø. & Trevizan, L. (2016). Raw beef bones as chewing items to reduce dental calculus in Beagle dogs. *Australian Veterinary Journal*, 94(1–2), 18–23. <https://doi.org/10.1111/avj.12394>
- Mateo, A., Torre, C., Crusafont, J., Sallas, A. & Jeusette, I.C. (2020). Evaluation of efficacy of a dental chew to reduce gingivitis, dental plaque, calculus, and halitosis in toy breed dogs. *Journal of Veterinary Dentistry*, 37(1), 22–28. <https://doi.org/10.1177/0898756420926766>

- Oba, P.M., Sieja, K.M., Keating, S.C.J., Hristova, T., Somrak, A.J. & Swanson, K.S. (2022). Oral microbiota populations of adult dogs consuming wet or dry foods. *Journal of Animal Science*, 100(8), skac200. <https://doi.org/10.1093/jas/skac200>
- O’Flynn, C., Wright, H., Williams, T. & Ellerby, Z. (2026). Veterinary assessment of periodontitis disease risk in dogs: A multi-country survey of clinical decision-making. *Preventive Veterinary Medicine*, 247, 106735. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2025.106735>
- Olsén, L., Brissman, A., Wiman, S., Eriksson, F., Kaj, C. & Brunius Enlund, K. (2021). Improved Oral Health and Adaptation to Treatment in a Dogs Using Manual or Ultrasonic Toothbrush or Textile of Nylon or Microfiber for Active Dental Home Care. *Animals*, 11(9), 2481. <https://doi.org/10.3390/ani11092481>
- Pavlica, Z., Petelin, M., Juntos, P., Eržen, D., Crossley, D.A. & Skalerič, U. (2008). Periodontal Disease Burden and Pathological Changes in Organs of Dogs. *Journal of Veterinary Dentistry*, 25(2), 97–105. <https://doi.org/10.1177/089875640802500210>
- Pedigree (u.å.). *PEDIGREE® DENTASTIX™ Bacon Flavor Toy/Small Dog Treats* <https://www.pedigree.com/products/dental-treats/pedigree-dentastix-bacon-flavor-toys-small-dog-treats> [2026-04-16]
- Rooney, N.J., Wonham, K.L., McIndoe, K.S., Casey, R.A., Blackwell, E.J. & Browne, W.J. (2021). Weekly and Daily Tooth Brushing by Care Staff Reduces Gingivitis and Calculus in Racing Greyhounds. *Animals*, 11(7), 1869. <https://doi.org/10.3390/ani11071869>
- Roudebush, P., Logan, E.I. & Hale, F. (2005). *Evidence-Based Veterinary Dentistry: A Systematic Review of Homecare for Prevention of Periodontal Disease in Dogs and Cats*. <https://doi.org/10.1177/089875640502200101>
- Ruparell, A., Warren, M., Staunton, R., Deusch, O., Dobenecker, B., Wallis, C., O’Flynn, C., McGenity, P. & Holcombe, L.J. (2020). Effect of feeding a daily oral care chew on the composition of plaque microbiota in dogs. *Research in Veterinary Science*, 132, 133–141. <https://doi.org/10.1016/j.rvsc.2020.05.001>
- Swedencare (u.å.). *ProDen PlaqueOff®* <https://se.swedencare.com/pulver-hund/> [2026-04-29]
- Tresna, I.C., Usman, I., Siswono, T. & Rachmah, N. (2025). Fear of Missing Out (FOMO) in Consumer Behaviour: A Systematic Literature Review on Antecedents, Consequences, and Moderating Factors. *Journal of Information Systems Engineering and Management*, 10(36) <https://doi.org/10.52783/jisem.v10i36s.6542>
- Van der Loos, L.M., Bafort, Q., Bosch, S., Enric Ballesteros, E., & Bárbara, I. (2023). Non-indigenous seaweeds in the Northeast Atlantic Ocean, the Mediterranean Sea and macaronesia: a critical synthesis of diversity, spatial and temporal patterns, *European journal of phycology* 59(2), 127-156 <https://doi.org/10.1080/09670262.2023.2256828>
- Van Dijken, J.W.V., Koistinen, S. & Ramberg, P. (2015). A randomized controlled clinical study of the effect of daily intake of *Ascophyllum nodosum* alga on

- calculus, plaque, and gingivitis. *Clinical Oral Investigations*, 19(6), 1507–1518.
<https://doi.org/10.1007/s00784-014-1383-2>
- Van Maanen-Schakel, N., Slot, D., Bakker, E. & Van Der Weijden, G. (2012). The effect of an oxygenating agent on chlorhexidine-induced extrinsic tooth staining: a systematic review. *International Journal of Dental Hygiene*, 10(3), 198–208.
<https://doi.org/10.1111/j.1601-5037.2012.00555.x>
- Van Strydonck, D.A.C., Slot, D.E., Van Der Velden, U. & Van Der Weijden, F. (2012). Effect of a chlorhexidine mouthrinse on plaque, gingival inflammation and staining in gingivitis patients: a systematic review. *Journal of Clinical Periodontology*, 39(11), 1042–1055. <https://doi.org/10.1111/j.1600-051X.2012.01883.x>
- Vetzoo (u.å.). *Tandhälsa* <https://www.vetzoo.se/search?q=tandh%C3%A4lsa> [2026-03-09]
- Virbac (u.å.). *Enzymatisk tandkräm* https://store.se.virbac.com/enzymatisk-tandkram/?srsltid=AfmBOoqur3cq6l_9vy5qb9bfytiGBw_v4y6ub5_li49v9hG0uYJFwQm [2026-04-01]
- Virbac (u.å.). *Hexagel* <https://store.se.virbac.com/hexagel/?srsltid=AfmBOorrzO4CcJsBKK9TyLiCoUPui7WMUIppL7t5cx8RZ5Xx45Fc29pv> [2026-04-29]
- VOHC (u.å) Trial Protocol requirements <https://vohc.org/trial-protocol-requirements/> [2026-05-28]
- Wallis, C., Ellerby, Z., Amos, G. & Holcombe, L.J. (2025). Influence of wet and dry commercial diets on the oral microbiota of Yorkshire terriers. *BMC Veterinary Research*, 21 (1), 290. <https://doi.org/10.1186/s12917-025-04533-1>
- Wallis, C. & Holcombe, L.J. (2020). A review of the frequency and impact of periodontal disease in dogs. *Journal of Small Animal Practice*, 61(9), 529–540.
<https://doi.org/10.1111/jsap.13218> WSAVA (2020). *Global Dental Guidelines* <https://wsava.org/global-guidelines/> [2026-03-14]

AI-Utlåtande

I detta kandidatarbete har AI använts i form av Claude AI samt ChatGPT, texten har alltid skrivits först och ingen AI genererad text har direkt använts i arbetet. Följande prompt användes "Skriv inte om min originaltext, utan ge förslag på var grammatiken eller meningsbyggnaden kan förbättras. I alla dina förslag och din feedback, motivera varför dina förslag kommer att förbättra min originaltext. Där originaltexten är bra, förklara och motivera varför. Ge mig feedback på styckenivå såväl som på texten som helhet". Fåtalet meningar samt delar har efter svaren uppdaterats och reviderats.

Användningen av AI har huvudsakligen bestått av språklig granskning samt förbättringsförslag för att hålla den vetenskapliga tonen. Andra frågor som ställdes till AI var "Innehåller texten för mycket småord och var kan jag ta bort dessa" "vart finns stavfel" Vid informationssökningen användes AI också till att snabbare se om artiklarna var peer-reviewed genom att fråga Chat GPT samt som viss översättningshjälp av engelska.

Författaren har efter genomfört kandidatarbete med hjälp av AI fått ökad förståelse för hur det akademiska språket kan användas och ändå skriva texter som upplevs lättlästa. Vid framtida arbeten kan och bör AI användas för granskning av stavning och grammatik, det är lätt att missa småsaker i långa texter och för AI tar det endast några sekunder.

AI kan vara både bra och dåligt men författaren tycker att AI kan användas för att spara mycket tid, sökfunktionen har absolut nackdelar, dock med kritisk granskning så kan AI vara till stor hjälp med språkförbättringar, sökningar av artiklar med mera. Det är dock en stor risk är att känslan för den egna texten går förlorad eller att AIs självsäkra formuleringar får för stort förtroende.

Tack

Ett stort tack riktas till samtliga respondenter som deltagit i denna enkätstudie. Särskilt tack riktas till Svenska Terrierklubben, Svenska Klubben för Tyska Spetsar samt Chihuahuacirkeln, som inte endast hjälpte till att sprida enkäten till sina medlemmar utan även bidrog med värdefulla råd och stöd under arbetets gång.

Ett varmt och uppriktigt tack riktas till Hanna Lindqvist för hennes engagemang, stöd och handledning genom hela kandidatarbetet.

Bilaga 1

Enkät om upplevd tandhälsa hos små hundar

Syftet med denna enkät är att undersöka sambandet mellan utfodring, användning av tandvårdsprodukter och upplevd tandhälsa hos små hundar. Vi skulle därför uppskatta om du vill ta dig tid att besvara denna korta enkät.

Enkäten består av 16 korta frågor och tar cirka 5 minuter att fylla i. Ditt deltagande är helt frivilligt, men dina svar är till stor hjälp för vårt arbete.

Tänk på att du behöver vara ägare av minst 1 hund som väger mindre än 10 kg för att svara på enkäten

0. Jag samtycker till att delta i detta studentarbete och till att SLU behandlar personuppgifter om mig och/eller mitt djur på det sätt som förklaras i denna text, inklusive känsliga uppgifter om jag lämnar sådana
0. Jag är ägare till minst en hund som väger mindre än 10kg
1. Har du varit hos veterinären med någon hund för dålig munhälsa de senaste 5 åren
 - Ja
 - Nej
2. Din ålder
 - 0-30år
 - 30-40år
 - 40-50år
 - 50-60år
 - 70år+
 - 60-70år
3. Har du fler än 1 hund hemma?
 - Ja
 - Nej

4. Hundens vikt

0-5kg

5-10kg

10kg+

5. Hundens ålder

0-1år

1-2år

2-5 år

5-7 år

8-10 år

10 år +

6. Lista din hunds tandstatus idag mellan 1 och 6 där 6 är bästa tänkbara och 1 är riktigt dålig där du upplever att din hund behöver veterinärvård inom snar framtid

min

2

3

4

5

max

7. Tycker du att hundens munhälsa har förbättrats eller försämrats de senaste 6 månaderna

Förbättrats

Försämrats

Oförändrad

8. Har din hund bytt foder de senaste 6 månaderna

Ja

Nej

9. Vilken typ av foder har din hund ätit de senaste 6 månaderna (om hunden äter olika sorter så kryssa ENDAST i det alternativ som hunden äter mest av)

Torrfoder

Våtfoder / Burkmat

Kommersiellt Färskfoder / Råfoder /BARF
Hemlagat - Färskfoder/ Råfoder/ BARF
Matrester
Tandvårdsfoder (Foder som marknadsförs för att förbättra tandhälsan tex hills dental care)
Annat

10. Hur ofta har du borstat tänderna på din hund den senaste månaden?

Aldrig
Enstaka tillfälle
1 gång/vecka
2-3 gånger/vecka
4-5 gånger/vecka
6-7 gånger/vecka
Mer än 7 gånger/vecka

11. Hur ofta har din hund fått något av följande den senaste månaden?
(Vänligen markera ett alternativ)

Dental Sticks (tex dentastix)

Aldrig
Enstaka tillfälle
1 gång/vecka
2-3 gånger/vecka
4-5 gånger/vecka
6-7 gånger/vecka
7+ gånger/vecka

Tandpulver (tex Plaque off)

Aldrig
Enstaka tillfälle
1 gång/vecka
2-3 gånger/vecka
4-5 gånger/vecka
6-7 gånger/vecka
7+ gånger/vecka

Tandvårdsfoder - Foder som marknadsförs för att förbättra tandhälsan (tex hills dental care)

Aldrig

Enstaka tillfälle
1 gång/vecka
2-3 gånger/vecka
4-5 gånger/vecka
6-7 gånger/vecka
7+ gånger/vecka

**Tuggleksaker som marknadsförs för att förbättra tandhälsan
(tex tuggring, kong)**

Aldrig
Enstaka tillfälle
1 gång/vecka
2-3 gånger/vecka
4-5 gånger/vecka
6-7 gånger/vecka
7+ gånger/vecka

Tandvårdsgodis (Tex Orozyme tuggremsor)

Aldrig
Enstaka tillfälle
1 gång/vecka
2-3 gånger/vecka
4-5 gånger/vecka
6-7 gånger/vecka
7+ gånger/vecka

12. Hur upplever du effekten på din hunds munhälsa av följande produkter?
(Om du inte använder produkten – markera ""Används ej"")

Dental sticks

Används ej
Ingen effekt
Liten effekt
Måttlig effekt
Bra effekt
Mycket god effekt

Tandpulver

Används ej
Ingen effekt

Liten effekt
Måttlig effekt
Bra effekt
Mycket god effekt

Tandvårdsfoder

Används ej
Ingen effekt
Liten effekt
Måttlig effekt
Bra effekt
Mycket god effekt

Tuggleksaker

Används ej
Ingen effekt
Liten effekt
Måttlig effekt
Bra effekt
Mycket god effekt

Tandvårdsgodis

Används ej
Ingen effekt
Liten effekt
Måttlig effekt
Bra effekt
Mycket god effekt

13. Om du testat flera tandvårdsprodukter, vilken upplever du ger BÄST effekt
- Ingen skillnad mellan produkterna
 - Jag använder bara en produkt
 - Jag använder ingen produkt
 - Skriv namnet på produkten som du tycker ger BÄST effekt

14. Om du testat flera tandvårdsprodukter, vilken upplever du ger SÄMST effekt

Ingen skillnad mellan produkterna

Jag använder bara en produkt

Jag använder ingen produkt

Skriv namnet på produkten som du tycker ger SÄMST effekt

15. Hur ofta har din hund den senaste månaden tuggat på något av följande?
(Vänligen markera ett alternativ per rad)

Broskben (som kan ätas upp)

Aldrig

Enstaka tillfälle

1 gång/vecka

2-3 gånger/vecka

4-5 gånger/vecka

6-7 gånger/vecka

7+ gånger/vecka

Märgben (som ej kan ätas upp)

Aldrig

Enstaka tillfälle

1 gång/vecka

2-3 gånger/vecka

4-5 gånger/vecka

6-7 gånger/vecka

7+ gånger/vecka

Revben

Aldrig

Enstaka tillfälle

1 gång/vecka

2-3 gånger/vecka

4-5 gånger/vecka

6-7 gånger/vecka

7+ gånger/vecka

Råhudsben

Aldrig

Enstaka tillfälle

1 gång/vecka

2-3 gånger/vecka

4-5 gånger/vecka

6-7 gånger/vecka

7+ gånger/vecka

Annat ben

Aldrig

Enstaka tillfälle

1 gång/vecka

2-3 gånger/vecka

4-5 gånger/vecka

6-7 gånger/vecka

7+ gånger/vecka

16. Hur fann du denna undersökning?

Rasklubben

Sociala medier

Annat

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

Föreliggande arbete ska publiceras med 12 månaders fördröjning av fulltexten (tillfälligt läsningsembargo). Därefter ger jag/vi härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

JA, jag, Mim Larsson Lycke har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

NEJ, jag, Mim Larsson Lycke ger inte min tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.